

Szerkesztőség

Arad, Acsoz-palota.

Adóhivatal

Belföldi (Arad) ...
(Külföld) ...

Aradi Nyomda Vállalat

Szociálisták: Közlöny, Arad

Stefányszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Agórák ... 840 Ft
Fél évre ... 420 Ft
Folyó évre ... 210 Ft
Havonta ... 70 Ft

Postások díjazás ...
Majjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucarestben 50 banival
több.

Arad—Temesvár.

Elmondta: Trancu-Iasi
volt miniszter.

Arad ...! Nagyon nehéz órákat élttem át az 1920-ban és 1921-ben lejárt aradi sztrájkok idején. Remélem, el fogom érni, hogy ezt a várost az ipari és kereskedelmi fejlődés legmagasabb fokán láthatom. Ennek a városnak, amelynek fejlett repülőipara van, nagyszerű textiliparral, szeszgyárral, waggon- és motorgyárral, hatalmas malmokkal és elsőrendű butoriparral dicsekedhetik, ma nincsenek szabad fejlődési lehetőségei. Segíteni kell Aradon is, Temesváron is, amelyek az ország legjelentősebb ipari városai közé tartoznak. De segíteni kell az egész országon. Ennek a segítségnek pedig pénzügyi, szállítási és vámpolitikai uton kell jönnie. A legnagyobb nehézségeket a pénzügy és a kölcsönvett pénzek után fizetendő nagy kamatok okozzák. A jelenlegi helyzet annyira súlyos, hogy ilyen körülmények között nem fejlődni, de még fennmaradni is képtelen az ipar és kereskedelem. Nagy fájdalommal látom, hogy a szállítási nehézségek mennyi kárt okoznak. Braila nem versenyezhet Trieszttel és Fiumével, mert ezek számára speciális tarifát állapítottak meg és így szomszédaink a saját kikötőinket konkurrálják le a hozzánk szállított árukkal. A belföldi szállítás egyébként is késedelmes és bizonytalan. Más vámpolitikára van szükségünk, mert ilyen vámpolitika mellett nem versenyezhetünk senkivel a világon.

Kijelenthetem, hogy a valutáris ingadozás és a vámpolitika helyzetiségei miatt iparunk ma legnehezebb idejét éli. Ahányszor a gazdasági helyzetről beszélek, mindannyiszor hangsúlyozom, hogy minél gyorsabban meg kell teremteni a helyzetet országunk gazdagságának teljes kiaknázására és ezért be kell engedni az idegen tőkét. De persze más atmoszférát kell teremteni tiszta levegővel. Legfontosabb feltétele ennek, hogy a jelenlegi kormányzat mentalitása változzék meg a külföldi tőkét illetően.

Trancu-Iasi ezekkel a szavakkal fejezte be nyilatkozatát:

— Nem sokáig fog késni az a pillanat, amikor a mi pártunk is hozzá fog járulni, hogy reparáljuk a jelenlegi hibákat. Ismerjük azokat. Nem írott jelentésekből, hanem közvetlen tapasztalatokból. Az idegen tőkét be kell engedni és az ipar fejlesztését elő kell mozdítani. Ezek valutánk legbiztosabb gyógyszerei, nem pedig a folytonos kísérletezések

Trancu-Iasi volt miniszter látogatása Aradon. Szatmárra küldött munkatársunk beszélt ma Reinitz Jakabbal, aki állhatatosan tagadja a gyilkosságokat.

Súlyosan terhező tanuk egész tömege vonult fel a Reinitz-bünpör mai fő tárgyalásán.

Bizonytalan még a kisantant konferencia programja

(Bucaresti, április 29.) A kisantant bucaresti konferenciájának programját még nem állapították meg hivatalosan, mivel a belgrádi és prágai kormányok erre vonatkozó jegyzéke még nem érkezett meg.

„Felemelt fővel, bizakodó szívvél ...”

A Magyar Párt tiltakozása a csiki választási visszaélések ellen.

(Cluj, április 29.) A csiki választás alkalmával elkövetett jogsérelmek és Gyárfás erőszakos elbuktatása mély elkeseredést és tiltakozást váltott ki Erdély magyarságából. Florea szuronyok által kieroszakolt szenátorságát a Magyar Párt megtámadja és minden alkotmányos eszközzel küzd, hogy ezt a mandátumot, ha már Florea önmaga nem teszi le, megsemmisíttesse. A Magyar Párt elnöki tanácsa tegnapi ülésében elhatározza, hogy kiáltvánnyal fordul Erdély népéhez s feltárja azokat az eszközöket, amelyekkel kicsavarták Gyárfás Elemér kezéből a győzelem zászlaját, hadd lássa az egész ország közvéleménye, milyen módon jutott mandátumhoz 1925-ben egy magyar kerületben a hivatalos jelölt. A Magyar Párt proklamációja így szól:

A csikamegyei szenátorválasztásnál az urnák mellől a Magyar Párt bizalmi embereit eltávolították. Ezek távollétében a legcinkább eszközökkel meghamisították a népakarot, amely impozáns egységgel nyilvánult meg a Magyar Párt jelöltje mellett. A Magyar Párt elnöki tanácsa nyilvánosan megállapítja, hogy a választási törvény 56-ik szakasza értelmében „a megkezdett választás megszakítás nélkül folytatandó” és a 45-ik szakasz értelmében „ha valamely párt nem kíván élni azzal a joggal, hogy bizalmi és összekötő férfiakat alkalmazzon, a többi párt mégis alkalmazhat ilyeneket.” Megállapítja az elnöki tanács, hogy a törvény erre rendelkezéseit a kormányhatalom a csiki választás alkalmával megsértette. Az elnöki tanácsnak okmány és tanúbizonyítékok állnak rendelkezésre,

amelyek alapján kétségbe vonható, hogy a választás éjjelen bűnös kezek az urnák tartalmát meghamisították. Ezekre a bizonyítékokra támaszkodva, elhatározta az elnöki tanács, hogy az ország alkotmánya és törvényei iránti tiszteletének kifejezésésképpen kísérletet tesz elsősorban, hogy az elszennvedett brutális jogsérelmek az arra illetékes törvények és fórumok által orvosoltassanak. Ehhez képest a törvénytelen uton szerzett mandátumot a szenátus előtt megtámadja, addig is azonban, amíg a szenátus e kérdésben állást foglal, az elnöki tanács a Magyar Párt és az erdélyi magyarság nevében a legmélyebb felháborodással tiltakozik az elkövetett jogtörések, hamisítások és törvénysértések ellen. Az elnöki tanács a csiki választási visszaéléseket az összmagyarság sérelmének tekintti és annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a magyar kisebbség ilyen megsértése semmi esetre sem szolgálja az állam konszolidálásának fontos érdekeit. Az elnöki tanács megható köszönetet mond a csiki székelységnek, hogy a választás alkalmával szilárd, lélekemelő egységben és páratlan fegyelemben szállt síkra a magyarság jelöltje mellett. A magyarság hálája és legteljesebb elismerése kíséri a csiki magyarok impozáns megmozdulását, amely biztos záloga a végeredményben elmaradhatatlan sikernek. A bűnös visszaélések kihívták a közvélemény jogos felháborodását és ennek árka visszazáll azok elkövetőire. Mi azonban haladunk tovább a megkezdett uton, felemelt fővel és bizakodó szívvél. A Magyar Párt elnöki tanácsának április 28-án tartott ülésének megbízásából: Ugron István, s. k. elnök, dr. Deák Gyula, s. k. titkár.

Örömmámorban uszík Németország.

Hindenburg baráti kezét nyújt a közös munkára. — Megmarad Németország katonai ellenőrzése.

(Berlin, április 29.) Hindenburg Németország újonnan megválasztott elnöke interjút adott az üdvözlésére siető újságíróknak. Ebben az interjúban nagy vonásokban vázolja programjának egyes pontjait. Midőn győzelmének híre saját fia útján tudomására jutott, Hindenburg így szólt: „Most fogunk hozzá igazán a komoly munkához.”

Hindenburg nyomban megválasztása után fogadta az újságírók üdvözlését és a következő kijelentéseket tette:

„Senki se gondolja azt, hogy én most valamelyik párttól működésemet illetően előírásokat fogadok el. A harc elmúlt. En kész vagyok minden németnek, még az eddigi ellenfeleimnek is, feltétel nélkül segítő és baráti kezét nyújtani a közös munkához.”

Hannover, Hindenburg lakóhelye és egyben legerősebb választókerülete különösen nagy fényvel és pompával várja Németország újonnan megválasztott elnökének fogadtatását. A házak mind fel vannak lobogozva a régi császárság zászlóival.

A hannoveriek nagy bizalommal és szeretettel néznek Hindenburg elnökségének elébe. Az ottani ipar és kereskedelem egyik vezető egyénisége Hindenburg megválasztása alkalmával mondta, hogy

reméli Hindenburgban az erőt, amivel függetleníteni tudja magát a nemzeti radikálisok befolyásától.

Egész Németország örömmámorban uszík Hindenburg elnöké választása következtében, és egymást követik a hódolatteljes ünneplések és magasztalják őt, mint hazájának mindig, minden válságos időkben is hű és nagy fiát.

Hindenburg megválasztásával kapcsolatban nyilatkozik Marx Vilmos is, a vereséget szenvedett népblokk-párti elnökjelölt, aki ez idő szerint Sigmaringenben pihen ki a választási harc fáradalmait. Nyilatkozata szerint hajlandó ő és pártja vállvetve dolgozni Hindenburggal a német munka fokozásában. Pártja egyébként táviratban tudatta vele bukását ezzel a lakonikus rövidségű távirattal: „A csatát elvesztettük.”

(Bucuresti, április 29.) A kormány francia nyelvű felhivatalosa, az „Independence Roumaine” Hindenburg elnökké választására és a németek restaurációs törekvéseire nézve azt írja, hogy az összes szövetséges nemzetek, a melyek annyit áldozatot hoztak Európa új rendjének megalapozása érdekében, minden körülmények között meg fogják akadályozni a németek ilyen irányú törekvéseit. A lap szerint a kisan-tant is hallatni fogja legközelebb ebben a kérdésben szavát.

Legújabb párisi jelentés szerint a nagyköveti tanács ma összeül, hogy letárgyalja a versaillesi szövetségi bizottság jelentését a német katonai ellenőrzésre vonatkozó jegyzékről. A Petit Journal szerint az új francia kormány az ellenőrző-bizottság jegyzékének közzététele mellett foglalt állást és azt kívánja, hogy Németországot szólítsák fel, hogy a leszereléssel összefüggő követeléseket három vagy négy hónap alatt teljesítse. Időközben pedig a katonai ellenőrzést mostani formájában tartják fenn és a kölni zóna angol megszállását is meghosszabbítják.

Megint vér folyt

Bulgáriában.
Uccai harc egy bandita és rendőrök között. — Cáfol a bolgár kormány.

(Szófia, április 29.) A bolgár főváros ma ismét véres esemény színhelye volt. Egy bandita a külvárosban razzizáló rendőröket revolverlövésekkel fogadta és a rendőrök közül többen súlyosan megsebesültek. A támadót üldözöbe vették, aki egy csatornába menekült. A folyton lövöldöző banditát a rendőrök ide is követék és több lövést adtak le rá, míg végül az egyik golyó leterítette. A banditáról megállapították, hogy ő gyilkolta meg tegnapelőtt Szófia polgármesterének a titkárát. A bolgár távirati iroda ma különben cáfolatot adott ki, amely szerint valóban azok a külföldi híresztelések, melyek katonai összeesküvésről és a kommunisták tömeges kivégzéséről szólnak. Ezzel szemben az igazság az, hogy csak a jövő héten tartják az első tárgyalást a kommunista összeesküvés ügyében. — Római jelentés szerint az olasz kormány elhatározta és ezt tudomására is hozta a jugoszláv kormánynak, hogy a Bulgária ellen irányuló esetleges jugoszláv akciókat Olaszország nem fogja megengedni. A jugoszláv kormány úgy határozott, hogy minden további incidens meggátolása végett a bolgár emigránsokat Jugoszlávia belsejébe telepíti.

Aki védi és aki pádolja Reinitzot.

Borgida védőügyvéd éjjel-nappal Reinitz érdekében dolgozik. — Niszcz Károly a súlyosan pádoló koronatanu.

A Reinitz-pör két márkás alakjával — a védővel és a súlyos vádakat hangoztató koronatanuval beszélt ma ki-küldött munkatársunk. Erről szóló tudósítását, amely érdekesen világítja meg a vád és védelem között folyó igazsági harcot, itt adjuk:

Dr. Borgida Lajos, Reinitz védője.

Dr. Borgida Lajos Reinitz Jakab egyik védője. Ő ma kétség kívül a legelfoglaltabb ember Szatmáron. A tárgyaláson kívül majdnem minden kedvű híres vádlottjának a cellájában bűni és vele együtt állítja össze a védelem anyagát. A tárgyalóterem és a cellán kívül harmadik helye a bérkocsi. Egész nap kocsi ül, felhajtja új és új embereket, adatokat gyűjt a védelemhez, készíti a hatalmas védőbeszédre. Én is csak úgy beszéltem vele, hogy felkapaszkodtam a bérkocsira, neki hegyeztem a ceruzát, papirost és a kérdéseket. Nem akarja elárulni, hova megy, csak úgy megjegyzi, hogy ez a kocsi-kázás is védenek érdekében történik. Tárgyalási terem, börtöncella, bérkocsi. Ez az utóbbi éjjel-nappal. Igazán nem tudom, mikor tartózkodik odahaza. Talán a bérkocsiban is alszik. Az arca sápadt és a szemei is megtörtök, nagyon kimerült. Izzig-vérig védőügyvéd. Nekem szegeztem az első kérdést:

— Ügyvéd ur, mi a véleménye a vádlottiról? *Bizony nagy ártatlan?*

— *Erről nem nyilatkozhatom. Természetesen megvan a privát véleményem, azonban Reinitz ellen semmitéle kézzelfogható bizonyítékot nem tudtak produkálni. Valószínűnek tartom, hogy telmentik.*

— De akkor kiadják Csehszlovákiának és ott őt rablógyilkossággal vádolják.

— Ez már igazán nem az én dolgom. De bízom Reinitzben, a ki hibetelenül erős fizikumú és szívós természetű és mindezekben felül felette okos ember. Az életéről van szó, mert aóban az esetben, ha kiadják, Csehszlovákiában halálos ítélet vár rá. És Reinitz tud védekezni. Olyan energiával és megfontoltsággal véd magát, a milyenre még alig volt példa.

Már be is fejezi mondanivalóját és udvariasan kör, szállik le a kocsiról, mert nem frulhatja el, hogy hová megy és milyen újabb mentőtanút hajszol fel. Nagyszemű ember, ez a dr. Borgida Lajos. Niszcz Károly, a koronatanu.

Ő az egyik koronatanu, vallomása nagyon súlyos Reinitz Jakabra nézve. Sovány, magas ember, kis kecskeszakállal. Most Bucurestben narancskereskedő. Három évvel ezelőtt még földhözragadt szegény ember volt és Reinitz segítette kisebb-nagyobb szeg-

szegekkel. *Ma számottevő vagyona van.* — Nagy a valószínűség, hogy ez a vagyon nem egészen tisztia eredetű. Sok „link” üzletet csinált *közösen Reinitz Jakabbal.* Már büntetve is volt.

— Régen ismerem Reinitzet — mondja vékony, rekedtes hangján — üzleti összeköttetésben álltam vele. De később elvesztettem a bizalmamat iránta és talán ott nek köszönhetem, hogy még élék és nem találták meg a csontjait *valamilyen erdőben.* Engem is hívott Felsőbányára, hogy ott vegyek hamis pénzt, mert ezzel százazreket kereshetek. De nem mertem vele menni. Egyszer Szatmáron megszólított és ezt mondta nekem:

— Nézze, Niszcz, én ismerem egy zsidót, aki már nagyon sokat ártott a zsidóknak. *Ez egy tolvaj gazember, akit „micve” (jótétemény) volna megölni még jomkápunkor (hossznap) is.* Ettől az embertől sok pénzt kereshetünk.

— Ebből már tetszik látni, hogy milyen ember ez a Reinitz. Aztán azt ajánlotta, hogy menjek el vele Felsőbányára. Ott majd megismertem egy emberrel, akinek én mutassak egy jó ötszázlejes és mondjam, hogy ebből a pénzből annyit vásárolhat hatvan százalék engedménnyel, amennyit csak akar. Az illetőt velem együtt elhívja az erdőbe, mert én csak ott adhatom át neki a pénzt. Amikor kiérünk, *én majd hátramaradok s egy kalapáccsal fejbevágom.*

Folyékonyan mondja el ezeket a rettentő vádakat Niszcz, a maga rekedtes hangján és elhűl ben-nem a vér. Vagy Reinitz a huszadik század legnagyobb gonosztevője, vagy ez a Niszcz a legnagyobb hazug, akivel eddig életemben találkoztam.

— A többi már az én dolgom — mondotta nekem Reinitz — végzek vele és a nála talált pénzzen megosztozunk. Én természetesen visszautasítottam ezt az ajánlatot.

— De miért nem jelentette fel azonnal? — kérdezem Niszcz Károlyt.

— *Nem mertem kérem.* Negyszem között beszélünk és nem tudtam volna bizonyítani. Még nem kom lett volna kellemetlenségem. Ez az ember képes volt arra is, úgy szerzett társat magának, hogy annak pénzével nem létező üzleteket csinált.

— *Hogy gondolta ezt?*

— Ugy, hogy kölcsönkért valakitől ötvenezer lejt, két napig a zsebében tartotta, azután visszaadta tízezer lejt haszonnal. Ezt ő maga mondta el nekem és az volt vele a célja, hogy *bizalmat keltsen maga iránt áldozatában,* aki azután vakon hitt is neki. Az én eszemet felvilágosította az Isten és nem ültem fel Reinitznek. Hígyje el Szerkesztő ur, még ilyen gaz ember nem élt a világon. Olyan biztosan büniös, mint ahogy egy Isten van az égben.

Pilisi Geza.

Aranyvánta Angliában.

Nagy lendülettel emelkedik a font.

(London, április 29.) Az angol ársóház a hasvétli szünet után tegnap tilt össze először. Az ülés jelentőségét emeli az a körülmény, hogy ezen az ülésen terjesztette be Churchill kincstári kancellár az új költségvetést, amely igen sok lényeges és érdekes változtatást tartalmaz. Anglia a mai nappal áttér az aranystandardra és ezzel egyidejűleg az arany kiviteli tilalmát is megszüntetik. A dominiumok az anyaországhoz hasonlóképen szintén az aranyrendszerre térnek vissza. A jövedelmi adót hat shillingről négyre szállítják le, ami az adónak 22 és fél százalékról 20 százalékra való leszállítását jelenti. Az adómentes lételemmómot az eddigi évi 130 fontról 250 fontra emelik fel. A Mac Kenna vámokat pedig újra behozzák. A bor, a cukor, a szárított gyümölcs és a dohány, amennyiben a dominiumokból érkeznek, Angliában kedvezményes, illetőleg mérsékelt vámt alá esnek. A selyem, a műselyem készítmények és a komló vámpóttal hozhatók csak be. Az összes kiviteli tilalmakat megszüntetik. Churchill nyilatkozata után a font árfolyama az utóközben gyakran előretört. Délelőtt még csak 4.815—4.8175 dollárra értékelték, míg délután öt órákor a font árfolyama elért 4.84 dollárt. Az új angol költségvetés 454 millió bevétellel számol a tavalyi 439 millióval szemben.

„Uraim, kezdődik az előadás!”

Mussolini háromfelvonásos szindarabot ír.

Rómából jelentik: Benito Mussolini miniszterelnök, aki ifjú korában egy regényt írt, melyet azonban utóbb letagadott, most Amerikában mint színpadi szerző fog bemutatkozni. Egy Olaszországból származó amerikai színésznőnek, Bazzinak ígéretet tett, hogy ír számára egy háromfelvonásos drámát. A drámának a címe: „Uraim, kezdődik az előadás!” A három felvonásból kettő már kész van is s a harmadik is már munkában van.

A dráma cselekménye cigánykörnyezetben játszódik le. Egy fiatal cigánylány, aki védelmezőjét apjának tartja, ennek hozzájárulását kéri eljegyzéséhez és ekkor tudódik ki, hogy a férfi szerelmes a lenyba. Hogy ez a bizonydalom hogyan nyer megoldást, az még ismeretlen. Amennyi már most is bizonyos, hogy a dráma a címben foglalt mondattal fejeződik be. A drámában a cselekmény, hír szerint, az élet egész körfutását megjárja s magában foglalja a szerelmet és a halált.

— LAPUNK a május 1-én ünnep miatt szombaton nem jelenik meg. Kérjük a t hirdetőközönséget, hogy a szombati lap részére feladni szándékolt hirdetését juttassa el csütörtök délig a kiadóhivatalba, hogy az a pnteken megjelenő lapban közölhető legyen.

SPORT

O Simeria-CFR—Olympia bajnoki mérkőzés május 3-án délután 5 órákor az Olympia pályán Ujmikalakán.

O UCASP—ATE bajnoki futballi mérkőzés május 1-én délután fél 6 órákor Aradon, a Gloria óvártéri sporttelepén, előzőleg fél 4 órai kezdettel ifjusági csapatok mérkőzése.

Szaporodnak

a terhelő vallomások Reinitz ellen.

Felvonultak a bányai tanuk, akik a Grosz-féle gyilkosság ügyében rávallottak Reinitzre. — Reinitz támadva védekezik s elmondta, hogy a bányai rendőrkapitány naponta véresre verte.

— Szatmárra kiküldött munkatársunktól. —

Szatmár, április 29. (Kiküldött tudósítók távirati és telefonjelentése.) A tárgyalás harmadik napja. Az érdeklődés nem csökken, sőt még inkább fokozódik. A törvényszéki épületben, a folyosón és benn a teremben a már két nap óta megszokott kép: emberek és újabb emberek, kíváncsiak, szerencsés teremben levők és csalódott künrekedtek. Háromnegyed kilenckor már mindenki itt van, csak a bíróság tagjai hiányoznak. Reinitz két legyőr között ül szokott helyén, a simára gyalult vádlottak padján. A mai napra a nagybányai és felsőbányai tanuk vannak beidévezve. Reinitz láthatóan ideges, tudja, hogy ma hangzanak el a leg súlyosabban terhelő vallomások. A tanuk között van dr. Nagy Endre nagybányai rendőrkapitány, aki az ottani nyomozást vezette. A terem kerek órája kilencet mutat, kinyílik a szomszédos szoba ajtaja és bejönnek a fekete taláros bírák. Előbb halk zümmögés, majd csend, kezdődik a tárgyalás. Jönnek a bányai tanuk. A jegyző olvassa neveiket, közben megállapítják, hogy Spitz Sámuel, az egyik terhelő tanu tegnapelőtt meghalt.

Reinitz támadva védekezik.

Kaufmann Endre az első tanu. Vallomásában előadja, hogy 1923. augusztus elsején látta Grosz Hermann a felsőbányai állomáson, amint hevesen gesztikulálva beszélt egy köpcös emberrel.

Elnök: Megismerné ezt az embert?

Tanu: Lehet, de nem vagyok benne biztos. Arra biztosan emlékszem, hogy szakálla volt.

Az elnök megkérdezi a tanutól, beszélt-e Groszsal akkor, mire a tanu a következőket válaszolja:

— Megkérdeztem tőle, mit csinál itt, mire azt felelte, hogy erdőt vesz. Holnapután már megy haza.

Szembesítésre kerül a sor, de a tanu nem ismeri fel határozottan Reinitzben azt az embert, akivel Grosz az állomáson beszélt. A további elnöki kérdésekre még elmondja, Nagykárolyban beszélt Grosz néval, akinek szövegét látta Felsőbányán. Később Grosz néval együtt mentek Felsőbányára, hogy megkeressék az asszony férjét, de nem találták.

Reinitz (a tanuhoz): Maga azt mondja, hogy látott engem Groszsal a váróteremben akkor, amikor a közönség felszáll a vonatba. Mit kerestett maga ott?

Tanu: Vártam egy ismerősömet. Különbösen, nem tudom biztosan, hogy maga beszélt-e Groszsal.

Újabb tanu jön: Muresan Gusztáv felsőbányai rendőrkapitány.

Elnök: Mit tud a gyilkosságról?
Muresan rendőrkapitány: Felsőbányán a serpentin utról jobbra, egy elhagyott helyen 1923. szeptember 21-én egy kalapot találtak. Né-

hány lépésre ettől két emberi láb látszott ki az árokából, a test többi része földdel volt betakarva. Jelentették nekem a dolgot, mire én elhívtam Kiss Sándor és Molnár Lajos bányászokat és az ő segítségükkel a hullát feliejtük. A holttest már erősen oszlasban volt. Mellette különféle holmik hevertek, a zsebében irások voltak, amelyekből megállapítottam, hogy a meggyilkolt: Grosz

Akik megtalálták Grosz holttestét.

A következő tanu Kiss Sándor bányász, aki kiegészíti Muresan kapitány vallomását. A hullát vele és Molnár Lajos nevű társával együtt találták meg az erdőben. Amikor az elnök megkérdezi Kiss Sándortól, hogy ismeri-e Reinitzet, a tanu nemmel felel.

Elnök: A kalapot látta?

Tanu: Láttam, páfránnyal volt letakarva. Gondoltam jó lesz nekem és hazavittem. Másnap hallottam, hogy egyszidőembert meggyilkoltak.

Elnök: Kitől hallotta?

Tanu: Egy asszony volt Nagybányán, aki az urát kereste és az mondta. Erre én felvittem a kalapot a rendőrségre és kimentünk a helyszínre, ahol a kapitány megtalálta a hullát.

Molnár Lajos a másik bányász, ugyanazokat mondja el.

Döntő vallomás Reinitz ellen.

Most egy fontos tanuvallomás következik. A beavatottak már előre tudják és feszülten figyelnek. Weisz Sámuel felsőbányai vendéglős lép az elnök elé és elmondja, hogy *venéglőjében látta Reinitzet egy borotváltképi emberrel. Reinitz akkor nevét Schwarcznak mondotta.*

Reinitz: Nem igaz! Soha nem használtam álnevet. A társam volt a Schwarcz, akit azóta sem láttam.

Weisz Sámuel határozottan vallja, hogy Reinitz volt az, aki Schwarcznak nevezte magát. Felesége, anyja és apja, akik szintén látták, ugyanezt vallják. Hadadi Lajos felsőbányai vasutas 1923. augusztus első felében látta Reinitzet az állomáson. Wolff Mihály felsőbányai fakereskedő elmondja, Szobovits Manó nagykárolyi kereskedő említette előtte, hogy Reinitz hívta őt ki az erdőbe s mondotta neki, vegyen magához nagyobb összegű pénzt, mert kitűnő fizetést kínálkozik. Szobovits azonban nem mert menni, félt. Így az üzlet abbamaradt. Kann Dezső, a nagybányai István-szálló főpincére a következő tanu, aki vallomásában előadja, hogy Reinitz ott lakott a szállodában. Nőtlen embernek mondta magát és kérdezte, vannak-e

Hermann. Másnap helyszíni szemlét tartottunk s a hullát a hirtelen helyétől 8-10 lépésnyire egy „R. K.” jelzésű véres gallérdarabot találtam. Később még egy kulcsomót is felfedeztünk, ami szintén Groszé volt. Felesége a kulcsokban fel is ismerte férje kulcsait.

A tanut szembesítik Reinitzzel, aki ingerülten szól oda az elnöknek:

— Méltóztassék elhinni, ez a kapitány naponta véresre verte.

Papp ügyész: Ez nem tartozik ide.

Reinitz: Dehogyan is nem.

Elnök: Mit akar a veréssel bizonyítani?

Reinitz: A veréssel ki akarta préselni belőlem a vallomást.

Elnök: És kipréselte?

Reinitz: Nem préselte ki... (Nagy derűtség.)

mint társa Kiss Sándor. Az asztalon levő bűnlekek között megismeri Grosz kalapját, amikor a cipőit mutatják meg, ezeket nem ismeri fel és kijelenti, hogy úgy emlékszik, mintha sárga cipők lettek volna a halott lábán. *Burján László* rendőr tanu részt vett a nyomozásban és elmondja, hogyan találták meg a hullát és a bűnlekeket. *Szász Béla* tanu Felsőbányán a patakban egy kulcsomót talált. Hallotta, hogy egy ismeretlen hullát találtak, gondolta, hogy a kulcsomó összeköttetésben lehet az esettel, a talált kulcsokat mindjárt átadta a rendőrségnek. Később iratokat és cigarettákat is talált. Az asztalon levő bűnlekekben felismeri azokat a tárgyakat. *Megesketik vallomására.*

szép szobalányok a szállodában. (Nagy derűtség.) Dr. Nagy Endre nagybányai rendőrkapitány az István-szálló vendégeknyóvével igazolja, hogy Reinitz augusztus 7-én és 8-án tényleg a szállodában lakott. Reinitz Jenőnek jelentette be magát és később — a vendégeknyóvben észrevehető — a Reinitz nevet kijavították Reicherre. Az utolsó tanu Ujházi József, aki Nagybányán Groszt egy cukrászdában augusztus 7-én látta. Ugyanakkor Reinitz a ház előtt sétált. Grosz Hermann a vádirat szerint augusztus 7-én gyilkolták meg, tehát ezen a napon még együtt látták Reinitzzel. Tanut megeskötik.

Az elnök berekeszti a tárgyalást. A közönség lassan, hömpölyögve távozik. Reinitz hóna alá kapja jegyzetét és megindul a fogházörökkel kifelé. Az emberek az uccán egymásnak magyarázzák a tárgyalás érdekességeit. A tegnapi eső után, ma derűs ápriliségi langyos nap. A halvány aranyugarak rátűznek a komor törvényszéki épületre, a még komorabb fogházra és talán egy sugár eltéved Reinitz cellájának vasrácsára is, átbugylik azon és rátűz a vastag imakönyvre, amely előtt a hosszú szakállú, szurós szemű férfi imádkozik, hogy a holnap hozzon kevés terhelő és sok-sok mentő tanut...

Pilisi Géza.

Zarándokok

találkoztak Pompeinél.

(Saját tudósítónktól.) Az elmúlt éjszaka — mint megirtuk — megérkeztek a római zarándokok, akik a zarándoklat alkalmából Nápolyt, Velencét és Firenzét is felkeresték. Monay Ferenc dr. aradi minorita rendfőnök ma igen érdekes és kedves epizódokat mondott el a pápai fogadtatásról és az uton szerzett impresszióiról és tapasztalatairól.

Olaszországi tartózkodásunk alatt háromzigen láthattuk a pápát. Először megérkezésünk napján, vasárnap délután a Szent Péter templomában, ahová teljes pompában jött a boldoggá avatásra. Másnap reggel Öszentsége magánkapolnájában külön misét tartott a mi részünkre. Este hat órakor fogadott a consistoriális teremben. A terem maga nagyon szép, vörös moiréval fedett falakkal, amelyeket olasz mesterek régi festményei díszítenek. Előtérben az arannyal és vörös bársonnyal díszített trón, a fal mellett néhány hátnélküli alacsony szék, az ablakokon fehér függöny. A villany sárgás fényvel árasztotta el a zarándokcsapatot, amelynek tagjai a falak mellett álltak fel meghatott arccal. Végre belépett XI. Pius pápa, mellette gróf Hacca Dominieni főkamarsmester és a szolgálattelvő kamarás. Háta mögött két díszben öltözött nemes testőr és a testőrkapitány haladt. Amikor belépett a terembe, mindnyájan térdreborultunk és Öszentsége körülhaladt a hívők sorfala előtt. Ezután kezét nyújtott a zarándokoknak, akik áhitattal csókolták meg kezét, majd a trón emelvényére állott. Maga mellé kérte Pacha Ágoston püspöki kormányzót és beszédet intézett a hívőkhöz latinul, amelyet Pacha Ágoston magyarrá, majd németre fordított. Mivel Öszentsége is meglehetősen beszélt németül, a német beszéd alatt közbeszólt és kérte Pachát, hogy különösen a gyermekeknek és a tanulóifjúságnak küldött áldását hangsúlyozza. A zarándokcsapat önkéntelenül is lelkes éljenzésbe tört ki, majd elénekelt a pápai himnusz. A Szentatya ez után kegyesen elbocsátott bennünket.

— Érdekes eset történt velünk, amikor Pompeibe mentünk. Az uton egy nagyobb csapattal találkoztunk. Vezetőjük németül megkérdezett bennünket, hogy honnan jövünk. Erdélyből — hangzott németül a felelet. Erre a csoport vezetője magyarul hátra szólt:

— Testvérek, erdélyiek vannak itt, — ezzel megölelt bennünket. A magyarországi zarándokcsapat volt. A kölcsönös megismerkedés után elváltunk és tovább haladtunk Pompei felé.

— Mit mondjak még? Sok szép látunk, a zarándokut nagyon szép volt, kedves és lélekemelő és felejthetetlen emlékekkel érkezünk vissza, már most várva azt az időt, amikor ezt a kedves kirándulást megismételhetjük.

Bármily nagy-nikkelezését, ezüstözését és aranyozását válla- Régi tár gya- ujjá alaki- Brandesz, Arad, P. Av-
ságu tárgyak lom kat tok ram lancu 7.

Borzalmas családirtás.

Tőrrel és tüzzel kiirtotta családját, elhamvasztotta birtokát egy német birtokos.

Hamburgból jelentik: Hamburg tartományban a birkenhoff birtokon méreteiben is rettentő tragédia történt. A birtok bérloje, Max Neumann, aki Berlinből került oda, elküldte az egész személyzetét a birtokról, aztán kiement a legelőre és itt öt értékes lovat leszárt. Azután bement az istállóba és először husz nagyrétkői paripát, továbbá öt hizott sertést és több más állatot revolverrel agyonlőtt. Ezután bement a lakásba, egyenesen a hálószobába, agyonlőtte feleségét és hetven esztendő anyósát, majd fogott egy hatalmas üveg benzolt, keörtötte vele az épületet és felgyújtotta. Önmagát is agyonlőtte ezután, úgy, hogy az égő épületből csak holttestét lehetett kihalozni. A két női holttest az épület magas földszintjének beomlásakor a romok közé esett. Az épület teljesen jörolálva van, úgy, hogy a tűz ezért tovább nem terjedhetett.

Azt hiszik, hogy Neumann pénzügyi összeomlása bírta kétségbeesett tetteire. Arról is beszélnek, hogy a birtok tulajdonosának nagy kárt akart okozni és ezért vitte végbe szörnyű tetteit.

Bécs,

a becsületés emberek városa.

(A Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) — I have a new book.

— I have also a new book.

— Have you a ticket?

Bármilyen hihetlentől hangzik is, nem Londonban, hanem egy bécsi villamos belsejében folyt le a fenti beszélgetés. Előbb két kis bécsi iskolásfiú fitogtatta angol tudományát, aztán a kalauz bizonyítottatta be azzal, hogy angolul kérte a jegyet, azt, hogy Bécsben már a közszolgálati alkalmazottak is ismerik az angol nyelvet!

Annak, hogy Bécsben a villamoskalauzok is angolul társalognak, igen egyszerű oka van. Az, hogy rádió tanulnak az osztrák főváros lakói angolul. Bécsben huszonnegy óráig belül megszavazták és meghozták a rádiórendeletet. Pár hétig a rádiórendelet megjelentése után csak a vagyonszabotk élvezték a technika eme vívmányát. Egy hónap múlva már közszükségleti cikk lett a rádió. A fixfizetéses emberek havi részletre rendelhetnek rádiókészletet és részletekben fizethetik a Ravagnál az előfizetési díjat is. Az előfizetés és rádiókészülék igen olcsó. A legszegényebb ember is előfizetője lehet a Ravagnak. Aki azonban nem akar előfizetője lenni a vállalatnak és van rádiója ott hon, az ingyen vehet angol leckeiket és ingyen hallgathatja a párisi és milánói Operaház előadásait. Tisztán a becsület dolga az, hogy valaki előfizessen a Ravagnak. És itt mutatkozik a bécsiek becsületessége. A rádiótulajdonosok kilencvenöt százaléka előfizetője a Ravagnak. Ezt hivatalosan megállapították. — Fizetnek azért, amit ingyen is megkaphatnának, hiszen a bécsi hatóságok nem kopogtatnak be minden lakásba, hogy megrézzék, van-e a diván alatt nincs-e elrejtett rádió. A becsületés mindig betege-

nek mondható becsületességéről a villamoson is meggyőződhetik az ember. Anélkül, hogy a kalauz a jegyet kérné, egymással versenyezve nyújtogatják feléje a jegyeket vagy a pénzt. Aki azzal az eltökélt szándékkal ült fel a villamosra, hogy elblijeceli a viteldíjat az is jegyet vált. Nem tud az ember csálni annyi becsületés ember között. Pedig a bécsi villamoson lehet bliccelni, hiszen a kalauz nem néz mindenkire olyan árgus szemekkel, valamennyi utasban

jegycsalót sejtve, mint Budapestben.

Ha megkérdezel egy vendég-
lőst vagy egy kávést, hogy bliccelnek-e náluk a vendégek, szinte megsértődnek, hogy fizesmit feltételeznek a vendégeiről. A multkoriban az ötödik kerületi előjáróság adóosztályán érdeklődő megkérdezte, hogy adócsalásért ebben a kerületben öt hónappal ezelőtt büntettek meg valójára egy kereskedőt. Azóta nem fordult elő adócsalás.

Május 12-én

tárgyalják Lederer Gusztáv bűnügyét.

Izgalmas szembesítés készül a budapesti hadbírószágon a gyilkos esendőrfőhadnagy és felesége között.

(Budapest, április 29.) Megtrübök az elmúlt napokban, hogy Lederer Gusztáv, esendőrfőhadnagy bűnügye a budapesti végves dandárparancsnokság hadbírószágon előtti főtárgyalási stádiumba került. Dr. Apáthy alezredes hadbíró ma bizte ki Kodelka Ferenc hentesmester katonai bíraskodás alá tartozó gyilkosa, Lederer Gusztáv bűnügyében a főtárgyalást május 12-re. A főtárgyaláson dr. Kráucz őrnagy-hadbíró ügyész, a csendőrfőhadnagy vezető ügyésze, képviseli a vádat, míg Lederert dr. Kugel János ügyvéd véd.

A hadbírószágon erre a tárgyalásra tanuként megidézi a Markó-uccai fogházban vizsgálati fogságban ülő Lederer Gusztávnét és Lederer Sándort is. A hadbírószágon tárgyaláson fog tehát először szembekerülni Lederer Gusztáv feleségével és ez bizonyára a szenzációs főtárgyalás legizgalmasabb eseménye lesz. A hadbírószágon a Margitkörtű katonai törvényszék épületében tartja meg a tárgyalást és tekintettel a főtárgyalási terem szűk voltára, mindössze negyven belépőjegy bocsátanak ki és ezek tulajdonosát is a sajtó képviselőinek engedik át.

Trancu-Iasi Aradon.

Nyilatkozik lapunknak a kisebbségi kérdésről — 14. fogatás a Kulturpalotában.

(Saját tudósítónktól.) Grigore L. Trancu-Iasi, az Averescu-kormány volt közmunkügyi minisztere, a néppárt egyik vezére és a román politikai élet egyik legmarxkásabb alakja ma Temesvárról Aradra érkezett. A volt miniszter Temesváron egy közgyűlésen vett részt és Aradon keresztül utazott vissza Bucurestibe. Aradon egy egész napot töltött és meglátogatott több gyárat valamint a Kulturpalotában elhelyezett Xenopol-könyvtárat, amelyre 6 juttatott Aradnak. A volt minisztert a város annak idején díszpolgárává választotta. Lapunk munkatársát egy aradi magánlakásban fogadta a volt miniszter, aki a következő figyelemre méltó dolgokat mondott el pártja politikájáról és a kisebbségekhez való viszonyáról:

— Averescu már annyit beszélt a kisebbségi kérdés megoldásának szükségességéről, hogy szinte felesleges is újra nyilatkozni erről. Biztosíthatom a kisebbségeket, hogy ha pártom kormányra kerül, a legdemokratikusabb szellemben fogja kezelni ügyüket és a legmesszebbmenő módon biztosítja szabad kulturális fejlődésüket. Pártom természetesen bizik kormányrajutásában, ami hamarosan be is fog következni, mert állandóan dolgozunk a párt erősítésén. Minden városban és minden faluban ki van építve pártunk szervezete és erőnkörül eleven bizonyosságot tetünk Goga Octavian megválasztásával.

— Büszke vagyok arra, ha tehetek valamit Aradért, amelynek díszpolgára vagyok. A Xenopol könyvtárat Aradnak juttattam, a munkásokon fejlesztésén és

berendezésén sokat dolgoztam és felállítottam a munkaközvetítőhivatalt. Remélem, hogy még lesz alkalmam dolgozni ezért a városért.

Ezután közgazdasági kérdésekre tért át a volt miniszter s tömören és rendkívül érdekesen válaszolt közgazdasági életünk hibáit, egyben rámutatott arra, hogy miképpen lehetne ezeket orvosolni. Trancu-Iasi fejtegetéseit lapunk vezető helyén közöljük. A volt miniszter éjszaka a nemzetközi gyorsvonattal visszautazott Bucurestibe.

A Dunába dobott anyós.

Élettörténeti fejezet a múlt év júniusában az öszezakötő vasúti hídról a Dunába dobta 84 éves anyósát.

(Budapest, április 29.) Mestyán Ferenc uccaseprő a múlt év júniusában az öszezakötő vasúti hídról a Dunába dobta 84 éves anyósát. Mintha semmi sem történt volna, Mestyán hazament azután és azt mondotta a feleségének, hogy elhelyeztet a magával tehetetlen asszonyt egy kórházban. Csöndesen sepregette tovább Mestyán az uccákat, míg egy napon a Duna kivetette az öreg asszony holttestét és akkor kiderült az uccaseprő bűne.

— Annak már nem kell félni — magyarázta a rendőrségen Mestyán. — Nagyon öreg volt, beteg is volt, meg olyan sokat evett, hogy nem csináltam rosszat, amikor elintéztem.

Amikor Mestyán a büntetőtörvényszék elé került, ott visszavonta a vallomását és azt mondotta, hogy fogalma sincs, hogyan halt meg az anyósa, özvegy Möricz Jánosné. A törvényszék tizenkét évi fegyházra ítélte az anyósagyilkos uccaseprőt. A tör-

vényszék nem látta bebizonyított-nak Mestyánnál, hogy a bűncselekményt előre megfontolta. Az ítéletábla Kállay-tanácsa tárgyalta az ügyet és megsemmisítette a törvényszék ítéletét. Az uccaseprőt gyilkosságban találta bűnösnek a bíróság és az enyhítő szakasz alkalmazásával életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélte.

Környey Béla meghalt.

A magyar énekművészet nagy gyászja

(Budapest, április 29.) Valami csodálatosan tragikus fatum üldözi mostanában a magyar színművészetet: a magyar színpad legjobbjai dölnék ki, megdőbentően gyors egymásutánban, az élők sorából. Alig hogy elantolták a kerepesi-temetőben a váratlanul elhalálozott Tapolczai Dezsőt, alig hullott sírjára az utolsó göröngy, újabb és talán még érzékenyebb csapás sújtott le a magyar színművészetre: tegnap este 9 órakor meghalt Környey Béla a világszerte ismert nevű magyar tenorista, a magyar királyi operaház tagja. Környey mindössze néhány nappal ezelőtt dönt agynak: hüllésből eredő orbánca támadt. Eleinte könnyű lefolyásúnak tartották betegségét, orvosai biztak felépülésében, de baja tegnap reggel súlyosbodott, úgy annyira, hogy orvosai komolyan aggodni kezdtek a kiváló énekművész életéért. Ez az aggodalom aztán tragikus módon be is igazolódott: Környey Béla állapotát tegnap este válságosra fordult s azt nyomban agónia követte. Este 9 óra táján minden önfeláldozó orvosi beavatkozás dacára Környey Béla örök alomba hunyta le szemét.

Környey Béla a most elhunyt kiváló magyar tenorista mindössze ötven éves volt. Csodálatosan szép magasan ivelő karriert futott meg. Egyszerű szobafestő segéd volt, akiből a világ egyik leghíresebb tenoristája lett. Első fellépése a budapesti Operaházban 1907-ben volt s nem sokkal később a magyar királyi Opera örökös tagjává nevezték ki. — 1915-ben tagja lett a bécsi Operának is s ettől kezdve felváltva szerepelt Budapestén és Bécsben. Az 1921. évben óriási sikerrel, amerikai operaházakról vendégszerepelt, majd 1922-ben visszavért a budapesti Operához.

Különösen nagy sikerei voltak Enkel Ferenc „Bánk Bán” című operájában, valamint „Aida”, „Bajazzók” és „Othello” című darabokban. Halála kiszámíthatatlan veszteséget jelent a magyar énekművészetre.

Környey Bélát csütörtökön temetik az Operaház előcsarnokában.

SZÍNHÁZAI ÉS MŰVÉSZET

A timisoarai színház e heti műsora a következő: Csütörtök este fél 9 órakor: Krizantém. Péntek délután fél 3 órakor: Postás Katka; délután 6 órakor: Vén gazember. (Fekete Mihály felléptével.) Este 9 órakor: Tisztelem a régi szeretőmet. (Bemutató.) Szombat délután 4 órakor: Süt a nap; este fél 9 órakor: Tisztelem a régi szeretőmet; éjjel 11 órakor: Tisztelem a régi szeretőmet.

HIREK

Orgona.

Április, amely nem más nagy-lási hóbertjában sohasem mu-vasztja el, hogy télnek hitesse el magát az ijedősebb szívűek előtt, az idén is meglobogtatta néhány szor öreg felleghajtóját, esővel, hűvös éjszakákkal, zivatarokkal rémisztgetett — az orgonabokrok előtt ezúttal sem tudta azonban elhazudni a tavaszt. A kertekben nyílik az orgona és a kerítések rácslal között kihajlik az uccára egy-egy virágos orgonagag. Az igazi tavasz nem a fű felhővel, enyhe széllel, hanem valójában az orgona virágzásával kezdődik. A mikor az orgonavirág kipattan, akkor ébred a folyó, a fű, a fa és a föld alvó nedve megmozdulva, az orgonavirágzás első tavaszi éjszakáján sóhajtja fel először titkos és örök akaratát a csillagok felé. Minden mozdulásában főn-ségesen szép és új mindig a ta-vasz, a mi lelkiünk azonban csodá-latosképpen az orgonavirág álla-tában szívja magába a természet megújulásának boldog és életet adó mámorát. És az idén, mintha csak tudnák, hogy a tavasz mit den ígérete és szépséges ajándék a mi szívünknek, dúsabbak, színe-sebbek s ilatosabbak az orgona-bokrok mint valaha s korai virág-jukkal a megújuló örök élet díz-dalát harangozzák. Áldott minden tavasz, amelyben az orgona ki-virágzik.

— Vezérfelügyelői látogatás az aradi pénzügyigazgatóságon. Lazarescu bucaresti pénzügyi vezérfel-ügyelő inspekciós körútja alkalmával meglátogatta az aradi pénzügyigaz-gatóságot is, ahol ma végigjárta a hivatali helyiségeket és Petrescu ad-minisztrátor bemutatta a vezérfel-ügyelőnek az igazgatóság főtisztvi-selőit.

— Benes Bécsben. Bécsből távira-tozzák: Benes csehszlovák külügy-miniszter Bucurestiből visszatérő-ben, május 13-án és 14-én, két na-pot Bécsben fog tölteni. Benes Ra-mek kancellárnál ebéden vesz részt, majd az osztrák külügyminiszternél fogadtatás lesz.

— Timisoara prefektusa Bucures-tibe utazott. Dr. Coste Gyula timi-soarai prefektus ma távirati meghi-vást kapott a belügyminiszteriumból, amelyre nyomban Bucurestibe ut-azott. A prefektus a közeli napokban tér vissza Timisoarára.

— Öngyilkos aradi iparos. Har-math László Romul (Vilmos) ucca 4. szám alatt lakó cipésmester ma dél-előtti felakasztotta magát. A cipész-mester megvárta, amíg családja a piacra megy bevasárolni s ezidő alatt a műhely egyik sarkában fel-akasztotta magát. Az öngyilkossá-got a visszatérő család fedezte fel és azonnal jelentést tettek az aradi rendőrségnek, amely kiszállt a hely-színre. A cipész halálát anyagi gon-dok okozták.

— Felhívás. Az aradi postafőnö-k-ség közli: Felkérem mindazon táv-beszélő előfizetőket, kiknek neve, címe, vagy lakása (ucca, házszám) a jelenlegi távbeszélő előfizetők név-sorában hibásan van felvéve, hogy írásban, vagy személyesen jelentsék be a főposta telefon-osztályánál a ki-vált helyesbítést.

Bulgária politikusok kiadását kéri Romániától.

(Bucuresti, április 29.) A Curantul szerint a bolgár kormány több, Bucurestibe menekült bolgár politikus kiadását kéri. A kormány a legközelebbi minisztertanácson foglalkozik Bulgária kel-mével.

Beszéltem Reinitz Jakabbal . . .

„Minden terhelő tanu gazember.” — Reinitz szenvedélyesen ke-mény elszántsággal tagadja a gyilkosságot. — Ártatlansága mel-lett istent hívja tanuul.

(Szatmár, április 29.) Kikül-dött tudósítónktól.) Ma sikerült beszélnem a nap és az ezután következő napok hőseivel: Reinitz Jakabbal. Dr. Borgida Lajos, Reinitz ügyvédje a szünet alatt oda-vitt a híres vádlotthoz és mint ügyvédjelöltjét mutatott be neki. Először banalitásokkal kezdődik a diskurzus, majd a beszédet az újságírókra kormányzom. Erre ingerült lesz és azt mondja, hogy őt az újságírók tették tönkre. Ő ül, én állok, leülök mellé a vádlot-tak padjára. Még ugy sem ültem ilyen padon. A fegyőn tiltakozik, de Reinitz leint:

— Hagyja, az ügyvédem meg-bizottja.

Most ráterelődik a beszéd a pörre. És Reinitz beszélni kezd. Ugyanugy, mint a bírák előtt: szenvedélyesen, széles gesztusok-kal, meggyőzően és rossz ma-gyarsággal.

— Nyugodt vagyok? — mon-dja — nincsen ellenem tárgyi bi-zonyíték (kétimőden ismeri az ügy-védi terminus technikusokat) a tanuk mind fel vannak ellenem bujtatva.

Előtte összefűzött ívek, a hí-res jegyzetek. Összesen 125 írott oldal. A védekezését tartalmazza és ő maga írta hosszú fogsága alatt.

— Groszné vádol (tel vannak precíz pontossággal sorolva a Groszné összes vádpontjai) és én tizenkét pontban válaszolok neki. Minden vádjára megvan a vála-szoan. Ugyanugy az összes többi tanuk vallomására is pontokba foglaltam a védekezésemet. Tud-nék én így védekezni, ha bűnös lennék? Ugy-e nem! Tudja „Dok-tor Ur”, ki a két legfontosabb mentőtanum? Az elnök és az ügyész. Ők naponta meglátogat-nak a cellámban és mindig imád-kozva találnak. Hát egy ember, aki mindig inádkozik, képes gyil-kolni? Ugy-e nem?!

Rám néz szúrós fekete szemé-vel és választ vár.

— Nem — válaszolom, de

— Láng apátkanonok temetése. Holnap délelőtti fél kilenc óraker szentelik be Láng Dávid elhunyt timisoarai plébánost a józsefvárosi templonban. A beszentelés után lesz a díszes temetés.

— Megvadult lovak Arad főterén. Nagy izgalmat keltett ma délután 6 és 7 óra között két megvadult ló, melyek egy könnyű csézával rohan-tak végig Arad főterén. A kocsi hátsó ülésén egy nő ült és kétségbe-esetten kiabált segítségért, miköz-ben a kocsi minden erejét latba vetve, hiába igyekezett megfékezni a nekivadult állatokat. A szerencsés véletlen a bérkocsialomás felé so-dorta a minduntalan felborulással fenyegetett járművet, ahol egy ka-tona és két bérkocsis ügyes kézzel elkapta a lovak zabláit és megfékez-te azokat. A lovat az ujaradi tegla-gyár tulajdona.

utána mindjárt hozzáteszem: De minden tanu maga ellen vall.

Erre felhuzza a vállait, kifor-dítja két tenyerét és élénken ezt mondja:

— Hát tehetek én erről? Ha szabad lennék, mint Groszné és többi vádlóm, nekem is volna sok mentőtanum. Persze ők tud-nak maguknak tanukat „főzni.”

— De Kassán Bodnár magára ismert és azt mondotta, maga gyilkosságra bujtotta fel őt.

— Kérem, Bodnár nem ismert rám az első szembesítésnél, csak később. Az a gazember azt gon-dolta, hogy önmagát védi, ha en-gem mint felbujtót ad ki. Csak később mondotta, hogy én va-gyok a felbujtó. A többi tanukat mind megvásárolták s megbeszél-ték velük, hogy mit valljanak.

Már én is beleesem a kérdező elnök szerepébe és kérdéseket adok fel neki:

— De Niszet, meg Noe azt vallották, hogy maga rá akarta bűni őket, hogy gyilkoljanak.

— Mind a kettő gazember. Csak azért vallottak ellenem és találtak ki a mesét, mert „link-üzletet” ajánlottak nekem és az üzletre ráfizettek. Azt hiszik, hogy én vagyok ennek is az oka.

— Mi volt az a link üzlet, mondja Reinitz ur?

— Aranycsempészés. — vála-szolja, majd visszatér: megint Niszetre és Noéra. — Pedig mennyi jót tettem Niszellel. Mi-kor nyomorban volt, állandóan segítettem. Tessék elhinni „Dok-tor Ur”, az Isten megsegít és ki-derül ártatlanságom. Olyan védő-beszédet mondok a végén, hogy mindenki meg fog lepődni.

Vége a szünetnek, bejönnek a bíróság tagjai. Vége a diskurzus-nak is. Reinitz elbucszik tőlem, kezét fog, majd megint belémerül jegyzeteibe. Keresi a válaszokat a vádpontokra. És pár perc mul-va már felel is a tanu vádjaira. Olyan folyékonyan beszél, mintha csak leckét mondana fel.

Pillst Gáza.

— Csavargók kényszermunkája. Ma nyolc csavargót kísért az aradi rendőrség a járásbírószágra, ahol kényszermunkára ítélték őket. A nyolc csavargót egyelőre Aradon foglalkoztatják.

— Megszökött egy rab az aradi fogházból. Furfangos módon szö-kött meg egy rab tegnap délután az aradi törvényszék épületéből. Voda Grigor lopásért elítélt rabot akinak még három havi büntetés kellett volna kitöltenie, tegnap délután ta-kerításhoz rendelték ki, több rabtár-sával együtt. A dolgozó foglyokra szuronyos fegyőr vigyázott. azon-ban Vociának egy őrizetlen pillanat-ban mégis sikerült az ablakon kiug-rania és elmenekülnie. A szökést né-hány perc múlva észrevették, akkor már nyomát sem látták a megszö-köttnak. Azonnal jelentést tettek az ügyészségnek, amely csapva nyoma-

zást indított a megszökött rab kézre-kerítésére.

— Halálozás. Budapestről jelen-tik: Reimann Lázár m. kir. udvari tanácsos, a vaskoronarend lovagja, a Salgó-Tarjani Kőszénbánya Rész-vénytársulat alelnöke és hosszú éve-ken át volt ügyvezető igazgatója e hó 26-án elhunyt. Ma délben temet-ték nagy részvét mellett a társulat székházából.

— Milliárdos lopás a D-vonaton. Bécsből jelentik: Weiner Artur bécsi kereskedelmi utazótól a bécs—triesz-ti D-vonaton ellopták a pénztárcá-ját, mely harmincezer dollár kész-pénzt tartalmazott. Weiner Bécsből Triestbe utazott, hogy cégének Ame-rikából a kikötőbe érkező gabona-szállítmányát átvegye és kifizesse. A vonatban elaludt és csak az osztrák határon ébredt fel, midőn már há-rom utitársa kiszállt. Ébren utazott tovább és átment úgy a jugoszláv, mint az olasz határon anélkül, hogy pénztárcáját vizsgálatra bemutat-ta volna. Legnagyobb meglepetésére Triestben vette észre pénztárcájá-nak eltűnését. Utitársaira nem em-lékezik pontosan, csak annvit tud, hogy idegenszerű kiejtéssel beszél-tek németül. Kettő férfi volt, a harmadik pedig egy lefátvoločott hölgy. A triesthi rendőrség megindi-totta a vizsgálatot a különös lopás ügyében.

— Az aradi teológiai hallgatók május 3-án, vasárnap a püspökvá-lasztó zsinat összeülésével kapcsola-tosan koncertet rendeznek. A ren-dezőbizottság most ezuton hozza a közönség tudomására, hogy a vasár-nap délután tartandó löversenyre való tekintettel a koncert nem dé-lután 5, hanem este pontban 8 óra-kor kezdődik. Az ifjúság kéri a ne-meslelkű közönség meleg jóindulatát és támogatását. Jegyek a Libraria Diecezanánál válthatók előre.

— Férjgyilkossággal vádolt arad-megyei asszony. Motz Maruca ter-novai asszonyt nemrég letartóztat-ták, azzal a gyanúval terhelve, hogy férjét, Motz János ternovai gazdál-kodót meggyilkolta. Az asszony ta-gadja, hogy meggyilkolta volna fér-jét, akit átvágott torokkal találtak háza udvarán s egyben kérvényt in-tézett a vádtanácshoz s szabadlábra helyezését kérte. A vádtanács má foglalkozott az ügygel. Megállapi-totta, hogy Motz Maruca ellen több terhelő bizonyíték merült fel s ezért elutasította az asszony kérelmét. Védőügyvédje, dr. Marsieu Jusztin a vádtanács döntését a timisoarai táblához felebbezte meg.

— Strand épül Lugojon. A bel-ügyminiszterium a lugoji városi ta-nács kérelmére engedélyezte, hogy a város a Temes folyó partján strand-ot építhessen.

— Nemzetközi iparművészeti ki-állítás Párisban. Párisból távirato-zák: Doumergue köztársasági elnök tegnap ünnepélyes keretek között nyitotta meg a nemzetközi iparmű-vészeti kiállítást, amelyen 21 nemzet-reprezentánsai vesznek részt.

— Házkutatás a francia kommunis-táknál. Párisból táviratozzák: A rendőrség ma ötven vezető kommunis-tánál tartott váratlan házkuta-tást. Nagyon sok a kommunis-ták szervezkedésére és fegyverkezésére vonatkozó fontos okmányt foglal-tak le.

Nézze meg a Sándor Hirlapiroda-antiquar könyvkirakatát, Arad!

Ajándéktárgyak, órák, ékszerek legolcsóbb bevásárlási forrás: FEINER óra- és ékszerárúháza, Arad, Strada Brațianu (Weitzer János-ucca) 3. szám.

Kövés pénzért jót is kaphat a Bucuresti vendéglőben,

ARAD, Piața Avram Iancu No. 10. (Szabadság-tér) 10. sz. : 8 fogásos ebéd friss vacsora 1 óra 900 lej, 8 fogásos ebéd, friss vacsora 1 óra házhoskordva 800 lej kenyér nélkül, 1 ebéd 25, vacsora 15 lej, nem előfizetőnek. : Minden pénteken halastély, turós csusza. : Csapolt sör 1 pohár 6 lej.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjtól az alábbiak szerint számítjuk. — Minden sor hirdetésért ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig veszik fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szöveget, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztatassa, illetve helyesbítse.

Alkalmazás.

URILEANY idősebb hölgy vagy gyermek mellé ajánkozik. Ajánlatokat „Jó bánásmód” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 2409

JOBB LEANY, ki a főzéshez ért, azonnali belépésre kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 500

KIFUTÓ LEANY felvétetik. Arad, Str. Consistorului 12. (Baththány-u. l. g. jobb). 2294

GYMNÁZIUMI érettségivel bíró fiatalembert gyakorolónak felvesz Földes Gyógyszertár Arad. 2294

FÜSZERSZAKMÁBAN KÉPZETT kaucióképes üzletvezető kerestetik július 1-1 belépésre Munkások és Tisztviselők Szövetkezetéhez Arad. Ajánlatok május 15-ig a fizetési feltételek megjelölésével Kovalovszky Ernő, Arad, Calea Saguna 65. címzendők. 2332

GÉPESZT, ki szivóegymotorhoz ért keresek. Bisztriczky Károly malomtulajdonos Győrök. 2391

EGYEDÜLÁLLÓ urinó tisztességes szobalányt keres május 1-re. Arad, Strada Consistorului 2. I. em. 4. 2414

NÉMET házasságot keresek gyermekek mellé. Komlós Józsefné Arad, Str. Nicol Filipescu (Flórián-u.) 26. 2419

KÉTTAGU család jóra való mindenest keres május 1-re. Cim Trafik, Városházzal szemben Arad. 2413

MINDENES felvétetik. Arad, Str. Seminarului (Sina-u.) 4. szám. 2420

FRAULEIN eventuel Lehrerin wird zu einem 12 jährigen Mädchen für die Sommermonate gesucht. Französisch sprechende bevorzugt. Offerte an Erna Fried Sannicolaumare (Nagyszentmiklós.) 2419

IRODAI alkalmazást keres perfekt románul beszélő nő. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2423

BEJÁRÓNŐNEK ajánlok. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2427

VARRÓLEÁNYOK női konfekció raktári munkára felvétetnek, územ megindult Plesz ruhaárúháza Arad. 10222

ÚGYES mindenes vagy bejárónő felvétetik. Bővebbet Fehér hölgyfodrász üzletben Arad. 10222

VASALÓNOK férfitanfelműhöz felvétetnek. Stern Testvérek, Arad, Strada Metianu. 10222

HÁZMESTERCSALÁD 2 szobás szép lakásba, hol ipart folytathat felvétetik. Arad, Str. Consistorului 29. 2429

HÁZMESTERPAR magánháza keresetk. Jelentkezni 12-1-g. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2432

TUZÓNÓ cipőüzletbe felvétetik. Czernóczky, Arad, Str. Mărăsești. 15163

SZOBALÉNY felvétetik Arad. Bulev. Carol 37. (Erzsébet-körut) II. l. a. 2435

Lakás.

LAKÁSNAK központban szuterén kiadó. Ugyanott elárúsítóhely a kapu alatt. Értekezni Arad, Str. Consistorului 29. 2429

Vétel és eladás.

HASZNÁLT könyveket előnyös áron vesz Sándor hírlapiroda Arad. 10197

LÁPOSY HEGEDŐS GÉZÁTÓL aquarel és festmény, különböző festmények, porzsa és gyári szőnyegek, futó szőnyeg, arany pudertartó, ezüst retikül, ezüst evőeszközök, ezüst gyertyatartók, éjjeli-szekrény villanylámpák, szalónok, csillárok, díszfárgyak, kézimunkák, gobellének, íróasztalok, könyvszekrények, fotelok, interziás ágy és tükör, faragott szalontükör, antik szék, matracok, ággyterítők, plüsch asztalterítő stb., igen jutányosan E L A D Ó K. Arad, Strada Consistorului 12. Baththány-u.) I. em. jobb. 1000

Dr. Mladejowsky egyetemi tanár Sclerol syrupja a véredény elmeszesedés legújabb gyógyszere Földes Gyógyszertár Arad. 2433

MENGERCSOMAGOLÓ papir vastag, vékony kapható Knieszer könyvkereskedőnél, Arad, Str. Vladimirescu (Dobó-ucca.) 6681

HIDMÉRLEG 1000 kogos eladó. Jalgóczy Sándor mészáros Soborsin. 2417

ELADÓ ötlóerős kocsi szerelt benzínmotor, esetleg fűrésszel, öntözésre alkalmas turbinaszivattyú, targoncás szivónyomó szivattyú. Cim Sztarek, Macea. 10223

VESZEK hibás motorkeréknél és szántógéphez lakókocsit. Cim Sztarek, Macea. 10223

ELADÓ 1000 kgr. betonvas 5 milliméter vastag, 1750 milliméter hosszú. Mácsai uradalomban. 10223

ELADÓ 25 erős méhcsalád Boconádi kaptárakban. Cim Sztarek, Macea. 10223

EGY DRB. 4-es cséplőkazán jókarban lévő, azonnal eladó. Kaitsov János Nagypél. 2428

PERZSASZŐNYEGEK eladók. Arad, Str. A. Gavra (Csernovits-u.) 12. I. em. jobbra. Kováts. 2422

MINDENEMŰ ezüst tárgyakat, szőnyeget, antik órákat és antik tárgyakat, egész szoba berendezéseket, egyes butordarabokat, díszfárgyakat, mindenféle férfi ruhát stb. bizonyosba veszek, azok gyors lebonyolításáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Arad, Str. Consistorului 12. (Baththány-ucca) I. em. jobb. 1000

IRÓSZEREK, papírlárak, üzleti könyvek előnyösen beszerezhetők Sándor hírlapirodában Aradon. 7535

NEGY hektoliter irtartalmu teljesen jókarban lévő szőlőprés és venyige zúzó gép eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2295

VANILLIA potló teljesen helyettesít a drága vanilliát. Földes Gyógyszertár Arad. 2296

RONGYOT géptisztításra alkalmasat megvételre keresünk. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 400

Üzletek.

OLCSÓ uccai helyiség központban azonnal kiadó. Értekezni Arad, Str. Consistorului 29. 2429

ÜZLETHELYISÉGET tágas, világos műhellyel város központjában keresünk. Címet „Állandó” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérünk. 2220

ÜZLETHELYISÉGEK Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc) átjáró házaiban május 1-re. Részletek Háromy irodában. Strada Eminescu 5. 2251

BÉRBE KÉRESEK belvárosban földszintes nagyobb műhelyhelyiséget udvar használattal. Címet kérem az Aradi Közlöny kiadójába leadni. 2426

VENDEGLŐHELYISÉG lakással együtt a város központjában bérbeadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában. 2431

IRODAHELYISÉG a város központjában azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 2436

Ingatlan.

A VÁROS minden részén magán és bérházak kedvező fizetési feltételek mellett azonnal elfoglalható lakásokkal eladók. Flora-iroda Arad, Bulv. Regina Maria No. 10. 2410

ARAD, Str. Episcopul 23. (Magyar és Csiky-ucca) sarkon régi másodosztályu vendéglő, korlátlan ítméréssel, lakással, esetleg házzal együtt eladó. Értekezhetni háztulajdonossal ugyanott. 2424

Oktatás.

ANGOL órákat vennék. a nyelvet szépen és tökéletesen beszélő egyéntől. Címet az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 300

ZONGORAÓRÁK kezdőknek, haladók-nak. Elméleti és gyakorlati tanítás. Gyors és biztos eredmény. Felntötteknek esti tanórák. Arad, Str. Baritiu (Rákóczi-u.) 29. 2430

Különféle.

PÉNZKÖLCSÖNÖKET legelőnyösebben azonnal folyósítatok. Haász-iroda. Arad, Str. Romanului 8. (Zrinyi-u.) 16546

Arad főterének közepén kisebb, csinos üzlethelyiség kiadó május 1-re. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Üzletes magánház
a Mosóczy tolopon lakással, udvarral és nagy kerttel 170 ezer lejért eladó. Megbizott: Uranul-iroda, Arad főpostával szemben.

Rossz villanyegők becserélése ujkra, üveg és porcellán szakszerű ragasztással, képkeretezést olcsón vállal. **Schwarz üveges ARAD**, a Zsidótemplom mellett.

VATA DE JOS (Alvácza)
kénés és szénsavta **hőgyógyfürdő.**
Csodás és páratlan eredménnyel gyógyít: reumát, osztr, köszvény, ischiát, lobosodást, bénulást, vizértágulást, aranyeret és mindenféle női bajokat. **Hideg gyógyászat, massago** : Állandó zenekar, elsőrendű konyha. **Junius 15-ig lényeges árkedvezmény!**
Közvetlen vonatok Aradról. Kérjen prospektust. Az Igazgatóság.

Eredeti 1. sz. „Vermorel-Eclairé” szőlőöntözők és járulékaik megérkeztek, gyári áron 2025 **D. Anastasiu cégnél, Arad** Bulv. Regele Ferdinand I. No. 25.

Kovácsolt fekete és horganyozott vörösréz sárgaréz és ólom CSÖVEK
valamint ólom, réz és aluminium lemezek, fekete és horganyozott vaslemezek, ón, ólom, horgany, csapágyfémek, horganylemez, vas- és rézsodrony, rudvas, fehérbádóg és csavaráruban, stb.
legolcsóbb engros üzlet **I. Nacht fiók, Arad.** Bul. Reg. Ferdinand 28.